

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Biuro Prasowe

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel.: (22) 623 18 38
e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl

Warszawa, 21.11.2017 r.

Informacja MRiRW

Zgodnie z art. 3 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 4 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów postępowanie wymienne przeprowadza i wykonuje starosta jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Starosta jako organ pierwszej instancji prowadzi całe postępowanie administracyjne poczynając od wydania postanowienia o wszczęciu postępowania wymiennego, aż do wydania decyzji o zatwierdzeniu projektu wymiany gruntów. Do wszczęcia postępowania niezbędny jest zgodny wniosek właścicieli gruntów wchodzących w skład gospodarstw rolnych, jeżeli do racjonalnego ukształtowania tych gruntów zachodzi potrzeba zmiany ich położenia. Natomiast, w przypadku gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wymiana taka może zostać przeprowadzona za zgodą Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Wymianą mogą być objęte również grunty z zabudowaniami.

W myśl art. 3 ust. 4 cytowanej ustawy, prace scaleniowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych przekazanych mu na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.) lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań. Obecnie są to wojewódzkie biura geodezji i terenów rolnych, podległe samorządom województw. Należy wskazać, że wojewódzkie biura geodezji i terenów rolnych są wyposażone w nowoczesny sprzęt pomiarowo-informatyczny oraz od lat specjalizują się w tego rodzaju pracach.

Po wszczęciu postępowania wymiennego starosta na podstawie art. 10 ust. 4 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów upoważnia geodetę do opracowania projektu wymiany, przy udziale wszystkich uczestników wymiany. Geodeta ten powinien posiadać uprawnienia zawodowe do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresie geodezyjnych urządzeń terenów rolnych i leśnych (art. 43 pkt 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne /Dz. U. tj. z 2016 r., poz. 1629, z późn. zm./). Zatem, stosowanie do treści art. 3 ust. 4 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, upoważniony przez starostę geodeta powinien być zatrudniony w wyspecjalizowanej

wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej tj. w wojewódzkim biurze geodezji i terenów rolnych.

Odnosząc się do postulatu Krajowej Izby Kół Rolniczych należy podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie otrzymało żadnych skarg na działalność jednostek wykonujących prace scaleniowo-wymienne. Niezależnie jednak od podmiotu, który wykonywałby takie prace, procedury związane z tego typu postępowaniami pozostaną takie same jak zawarte w przepisach ustawy o scalaniu i wymianie gruntów.

Ponadto, jak wynika ze sprawozdań z wykonania prac scaleniowych za ostatnie dwa lata, wymiany gruntów zostały przeprowadzone jedynie na obszarze 234 ha w 2015 roku i 505 ha w 2016 roku. Wobec tego, postępowania wymienne nie cieszą się zbyt dużym zainteresowaniem wśród właścicieli gruntów wchodzących w skład gospodarstw rolnych.

Oprócz wymiany gruntów uregulowanej w przepisach ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, istnieje również instytucja zamiany nieruchomości, której ogólne zasady regulują przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r., poz. 459, art. 603 i art. 604). W kodeksie cywilnym jest przewidziana umowa zamiany zawierana między właścicielami nieruchomości w formie aktu notarialnego, do której stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży. W takich przypadkach sporządzanie dokumentacji geodezyjnej należy do osób wykonujących samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii posiadających uprawnienia zawodowe w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Reasumując, ustawowe uregulowanie określające, że prace scaleniowo-wymienne mogą wykonywać jedynie jednostki organizacyjne „wbudowane” niejako w struktury samorządu wojewódzkiego znajdują uzasadnienie w wyjątkowym charakterze tych prac. Prace te bowiem dotyczą konstytucyjnie chronionej własności mienia rolników i muszą wzbudzać u nich zaufanie, że jednostka wykonawcza przemieszczająca ich grunty w inne gospodarczo ekwiwalentne miejsca, działa pod ścisłym nadzorem organu państwa, do którego w każdej chwili mogą złożyć zastrzeżenia.

Niezależnie od aktualnie obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zainicjował prace nad kompleksowym rozwojem gospodarowania przestrzenią na obszarach wiejskich. Głównym celem tych prac jest stworzenie podstaw prawnych umożliwiających racjonalne kształtowanie przestrzeni obszarów wiejskich w aspekcie lokalnym i krajowym, w tym zmianę obowiązujących przepisów dotyczących prowadzenia prac geodezyjnych na obszarach wiejskich. W tym zakresie przewiduje się aktywny udział Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, który obecnie w zakresie swoich

zadań ma m.in. inicjowanie prac urządzeniowo-rolnych oraz tworzenie oraz poprawę struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych.